

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 1.08.2013r. pełnomocnik powodów wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A z siedzibą w W. na rzecz powoda

1) W. L. (1) kwoty 50.000 zł (słownie pięćdziesiąt tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia w związku ze śmiercią córki w wypadku komunikacyjnym z dnia 26.08. 2007r. wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty; zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda W. L. kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 4 800, 00 zł z opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

Ponadto wnosił o zasądzenie od pozwanego na rzecz

2) powódki A. L. (1) kwoty 50 000, 00 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia z związku ze śmiercią córki w wypadku komunikacyjnym z dnia 26.08. 2007r. wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty; zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda A. L. kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 4 800, 00 zł z opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

Wnosił również o zasądzenie od pozwanego na rzecz

3)powoda J. L. (1) 20 000, 00 zł (słownie: dwadzieścia tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia z związku ze śmiercią siostry wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty; zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda J. L. kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 4 800, 00 zł z opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.;

4) powódki J. A. (1) kwoty 20 000, 00 zł(słownie: dwadzieścia tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia z związku ze śmiercią siostry wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty; zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda J. A. kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 4 800, 00 zł z opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

Pełnomocnik pozwanego (...) S.A wnosił zaś o oddalenie powództw w całości jako bezzasadnych; zasądzenie od każdego z powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa pełnomocnika będącego radcą prawnym wraz z opłatą od pełnomocnictwa oraz o zwrócenie się do Sadu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim Wydział II Karny o nadesłanie akt sprawy karnej prowadzonej pod sygn. akt : II 517/07 i dopuszczenie dowodu z dokumentów zawartych w aktach sprawy postępowania karnego w szczególności wyroku z dnia 4.01.2008r.

Nadto podniósł zarzut przyczynienia się poszkodowanej J. L. (3) do powstania szkody w 50% niekwestionowany przez powodów. Zgłosił również zarzut przedawnienia roszczenia powodów, zgodnie z art. 442¹§ 1 kc. Jako, że strona powodowa dochodzi zadośćuczynienia w związku z naruszeniem dóbr osobistych, które to naruszenie samo w sobie nie stanowi przestępstwa uznać należy, że ulega ono przedawnieniu trzyletniemu zgodnie z art. 442¹§ 1 kc.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

W dniu 27.08. 2007r. w miejscowości S. kierujący pojazdem marki O. (...) o nr. rej. (...), P. W. utracił panowanie nad pojazdem i doprowadził do wypadku drogowego. Wskutek przedmiotowego zdarzenia śmierć poniosła pasażerka pojazdu marki O. J. L. (3). Zmarła była córką powodów W. i A. L. (1) oraz siostrą powodów J. L. (1) i J. A. (1).

(dowód : odpis skrócony aktu zgonu z dnia 28. 08. 2007r. k- 16, ksero wyrok Sadu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 4.01.2008r. k- 17 -18)

W postępowaniu likwidacyjnym pełnomocnik powodów wezwał pozwanego do zapłaty zadośćuczynienia pismem z dnia 12.07. 2012r. Pismo powodów pozostało bez odpowiedzi. Pozwana przyznała pismem z dnia 16. 10. 2007r. kwoty po 30 000, 00 zł tytułem stosownego odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem się sytuacji życiowej, 3 966,69 zł tytułem kosztów pogrzebu oraz 8 000, 00 zł tytułem kosztów wzniesienia nagrobka.

Przyznane koszty zostały pomniejszone o 50 % z tytułu przyczynienia się zmarłej do skutków przedmiotowego wypadku, w związku z czym pozwana wypłaciła rodzicom zmarłej kwoty pomniejszone tj. po 15 000,00 zł tytułem odszkodowania , 1 983,35 zł tytułem kosztów pogrzebu, 4 000,00 zł tytułem kosztów wzniesienia nagrobka. Powodowie nie kwestionowali stopnia przyczynienia się zmarłej J. L. w 50 % z uwagi na to, iż jechała z kierowcą będącym w stanie nietrzeźwym (1,5 ‰ alk.).

(dowody : pismo pozwanej z dnia 16.10.2007r. k- 21, pismo pozwanej z dnia 14.11. 2007r. k- 20, pismo pełnomocnika strony powodowej z dnia 12.07. 2012 r. k- 22)

W chwili śmierci J. L. (3) miała 17 lat mieszkała wraz z rodzicami W. i A. L. (1) oraz młodszym bratem J. i siostrą J. A. (1). Uczyła się w pierwszej klasie szkoły zawodowej – fryzjerskiej, odbyła już pierwsze praktyki w zawodzie, chciała pracować w przyszłości jako fryzjerka.

Rodzina mieszkała wspólnie w ich gospodarstwie rolnym, była zżyta, relacje rodziców i rodzeństwa ze zmarłą były bardzo dobre. J. L. (3) pomagała w domu, sprzątała, była dobrą i uczynną dziewczynką.

(dowód: zeznania powódki A. L. k- 86, 00: 02:48 i 00:07: 33 minuta nagrania rozprawy z dnia 17.04. 2014r. , zeznania powoda W. L. k- 86 verte – 88, 00: 06:43 – 00:12:03 minuta nagrania rozprawy za dnia 17.04. 2014r. , zeznania powódki J. A. k- 87, 00: 12: 39 – 00:16:23 minuta nagrania rozprawy z dnia 17.04.2014r., zeznania powoda J. L. k – 87- 87 verte, 00: 17:18 minuta nagrania rozprawy z dnia 17.04.2014r.)

Po śmierci J. L. (3) żaden z powodów nie leczył się psychologicznie bądź psychiatrycznie i nie korzystają z pomocy psychologa z tego powodu do chwili obecnej. Jedynie powód J. L. (1) z przyczyn niezwiązanych ze śmiercią siostry pozostał w gimnazjum, z porad psychologa miał orzeczony indywidualny tok nauczania. Do chwili obecnej powodowie prawie codziennie bywają na cmentarzu, tęsknią za zmarłą J., pozostał smutek i uczucie osamotnienia po jej śmierci.

(dowód: zeznania powódki A. L. k- 86, 00: 02:48 i 00:07: 33 minuta nagrania rozprawy z dnia 17.04. 2014r. , zeznania powoda W. L. k- 86 verte – 88, 00: 06:43 – 00:12:03 minuta nagrania rozprawy za dnia 17.04. 2014r. , zeznania powódki J. A. k- 87, 00: 12: 39 – 00:16:23 minuta nagrania rozprawy z dnia 17.04.2014r., zeznania powoda J. L. k – 87- 87 verte, 00: 17:18 minuta nagrania rozprawy z dnia 17.04.2014r.)

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny, niekwestionowany przez strony i został ustalony na podstawie w/w dowodów, a w szczególności zeznań samych powodów i dokumentów załączonych do akt sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenia powodów jest w części uzasadnione.

Pozwany odpowiada gwarancyjnie za sprawcę szkody wyrządzonej przez osobę posiadającą wykupione ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. Podstawa tej odpowiedzialności nie była sporna i wynika z regulacji art. 34 ust 1, art. 35 i art. 19 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz.392).

Również wina sprawcy szkody ani podstawa jego odpowiedzialności wynikająca z art. 436 k.c. nie były w sprawie sporne.

Przedmiotem sporu był jedynie zakres przysługujących powodom roszczeń, których źródłem było spowodowanie śmierci J. L. (3).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest już stanowisko, iż najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. (por. wyrok z dnia 14.01.2010 r., IV CK 307/09, OSNC –ZD 2010, nr C, poz. 91, uchwała z dnia 22.10.2010 r. III CZP 76/10, OSNC –ZD 2011, nr B, poz. 42, wyrok z dnia 10.10.2010 r. II CSK 248/10, OSNC –ZD 2011, nr B, poz. 44, wyrok z dnia 11.05.2011 r., I CSK 621/10, L. rok 2011, uchwała z dnia 13.07.2011 r., III CZP 32/11, OSNC 2012, Nr 1, poz. 10).

Sąd Okręgowy podziela w całości trafną argumentację jurydyczną stanowiącą podstawę poglądu Sądu Najwyższego wyrażonego w powołanych wyżej orzeczeniach.

Katalog dóbr osobistych określonych w art. 23 k.c. ma charakter otwarty. Judykatura i doktryna ciągle odkrywają nowe postaci dóbr osobistych np. kult pamięci po zmarłej osobie bliskiej, sfera życia prywatnego, prawo do korzystania z nieskażonego środowiska, cisza domowa. Brak jest ostrych granic pomiędzy poszczególnymi dobrami. Występują wątpliwości dotyczące relacji między poszczególnymi dobrami osobistymi wymienionymi w art. 23 k.c. oraz pomiędzy nimi, a tymi nowymi. Precyzyjne ustalenie listy dóbr osobistych nie jest w tej sytuacji możliwe (por. M. Pazdan (w): System Prawa Prywatnego, t. 1, Warszawa 2007, s. 1118 -1119, s. 1141 -1149).

Według powszechnie panującego przekonania dobra osobiste są wartościami niemajątkowymi związanymi z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawnych, w przypadku osób fizycznych związanych z osobowością człowieka i obejmujących fizyczną i psychiczną integralność człowieka, jego indywidualność, godność i pozycję w społeczeństwie, co stanowi przesłankę samorealizacji osoby ludzkiej (por. M. Pazdan (w): System Prawa Prywatnego, t. 1, Warszawa 2007, s. 1117). Rola tych dóbr w społeczeństwie nieustannie wzrasta. Towarzyszy temu wzmocnienie ochrony prawnej dóbr osobistych (por. M. Pyziak –Szafnicka (w): System Prawa Prywatnego, t. 1, Warszawa 2007, s. 717, s. 719).

Więź emocjonalna łącząca osoby bliskie może być zaliczona do katalogu dóbr osobistych. Trudno bowiem znaleźć argumenty sprzeciwiające się uznaniu za dobro osobiste człowieka więzi rodzinnych, które stanowią fundament prawidłowego funkcjonowania rodziny i podlegają ochronie prawnej. Skoro dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 k.c. jest kult pamięci osoby zmarłej, to -a fortiori – może nim być także więź między osobami żyjącymi. Nie ulega również wątpliwości, że śmierć osoby bliskiej zwykle stanowi dla rodziny wielki wstrząs, a cierpienia psychiczne jakie się z tym wiążą się, mogą przybrać ogromny rozmiar, tym większy, im mocniejsza była w danym wypadku więź emocjonalna łącząca zmarłego z jego najbliższymi. Nie każdą jednak więź rodzinną niejako automatycznie należy zaliczyć do katalogu dóbr osobistych, lecz jedynie taką, której zerwanie powoduje ból, cierpienie, rodzi poczucie krzywdy. Tylko zatem przy naruszeniu bardzo silnej więzi, np. między rodzicami, a dziećmi, małżonkami, można mówić o naruszeniu dobra osobistego, a osoba dochodząca roszczenia na podstawie art. 448 k.c. powinna wykazać istnienie tego rodzaju więzi, stanowiącej jej dobro osobiste podlegające ochronie (por. uchwała SN z dnia 13.07.2011 r., III CZP 32/11, OSNC 2012, Nr 1, poz. 10). W przypadku więzi rodzinnej trudno jest często taki dowód przeprowadzić, choć niekiedy jej istnienie można domniemywać np. w przypadku śmierci dziecka bardzo silnie emocjonalnego związanego z matką dochodzącą kompensacji uszczerbku.

Wprowadzenie do kodeksu cywilnego w 1996 r. art. 448 w jego nowym, całkowicie zmodyfikowanym kształcie stanowiło rewolucyjną zmianę w zakresie ochrony dóbr osobistych. Ochroną tą objęto wszystkie dobra osobiste (por. A. Śmieja (w): System Prawa Prywatnego, t. 6, Warszawa 2009, s. 698). Przepis ten w aktualnym kształcie stanowi prawdziwy przełom dla polskiego prawa cywilnego, gdyż poprzednio polski ustawodawca bardzo ostrożnie podchodził do możliwości kompensowania krzywdy w formie zadośćuczynienia pieniężnego. Aktualnie ochroną majątkową są objęte wszystkie dobra osobiste, z tym jednak, że art. 445 k.c. jako przepis szczególny dotyczy trzech z nich: zdrowia, swobody seksualnej i wolności, zaś art. 448 k.c. pozostałych (por. A. Śmieja (w): System Prawa Prywatnego, t. 6, Warszawa 2009, s. 710). Regulacja wprowadzona w art. 446 § 4 k.c. jest znacznie korzystniejsza dla podmiotów w

nim wymienionych, aniżeli próby znalezienia rozwiązania na gruncie art. 448 k.c., gdyż umożliwia jego uzyskanie zadośćuczynienia bez potrzeby wykazywania jakichkolwiek innych –poza w nim wymienionych – przesłanek. Przepis art. 446 § 4 k.c. nie wymaga również, przynajmniej w swojej warstwie słownej, naruszenia jakiegoś dobra osobistego objętego zakresem art. 23 k.c. Jego dodanie w 2008 r. zamyka dokonania ustawodawcy zmierzające w kierunku rozszerzenia zakresu odpowiedzialności za szkodę niemajątkową (por. A. Śmieja (w): System Prawa Prywatnego, t. 6, Warszawa 2009, s. 737, s. 698 -699, uchwała SN z dnia 22.10.2010 r. III CZP 76/10, OSNC –ZD 2011, nr B, poz. 42).

Osoba dochodząca zadośćuczynienia za spowodowanie śmierci osoby najbliższej nie jest poszkodowana jedynie pośrednio. Ten sam czyn niedozwolony może wyrządzać krzywdę różnym osobom. Źródłem krzywdy jest zatem czyn niedozwolony, którego następstwem jest śmierć. Krzywdą wyrządzoną zmarłemu jest utrata życia, dla osób mu bliskich zaś jest to naruszenie dobra osobistego poprzez zerwanie więzi emocjonalnej, szczególnie bliskiej w relacjach rodzinnych. Również zatem osoba dochodząca ochrony na podstawie art. 448 k.c. może być poszkodowana bezpośrednio i dochodzić naprawienia własnej krzywdy, doznanej poprzez naruszenie jej własnego dobra osobistego (por. uchwała SN z dnia 13.07.2011 r., III CZP 32/11, OSNC 2012, Nr 1, poz. 10).

Jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych więź rodzinna łącząca powodów z zmarłą była najbliższą z możliwych więzi rodzinnych. Było to zgodna i kochająca się rodzina. Wzajemne relacje w rodzinie były bardzo silne i niezwykle pozytywne.

Prawidłowo ukształtowane więzi łączące rodziców i dzieci i rodzeństwa są ze swojej istoty bardzo silne, a naturalną konsekwencją ich zerwania jest ból, cierpienie i poczucie krzywdy. Zerwanie tych więzi wywołało u powodów bardzo silne negatywne reakcje. Potwierdzają to zeznania powodów. Zachodzą podstawy do skonstruowania domniemania istnienia bardzo głębokiej więzi między powodami, a ich zmarłą córką i siostrą. Najbliższy stopień pokrewieństwa, stałe wspólne zamieszkiwanie, brak innych bliskich. Bardzo istotne znaczenie miał również stosunkowo młody wiek zmarłego. Tym samym powodowie jako osoby dochodząca roszczenia na podstawie art. 448 k.c. wykazały istnienie więzi stanowiącej dobro osobiste podlegające ochronie.

Przepis art. 448 k.c. nie tworzy samodzielnej podstawy odpowiedzialności, ale odsyła (podobnie jak art. 445 k.c.) do innych przepisów reżimu deliktowego, które wyraźnie wskazują podmiot odpowiedzialny i szczegółowe przesłanki jego obowiązku odszkodowawczego.

Sprawcą naruszenia dobra osobistego powodów była osoba za którą odpowiedzialność cywilną ponosi pozwany, a której podstawy w skrócie wskazano na wstępie uzasadnienia.

Aprobując zatem wyrażone wyżej poglądy Sądu Najwyższego co do zasady powództwo podlegało uwzględnieniu. Odnosząc się w tym miejscu do stanowiska, które powołując się na treść art. 448 k.c. kwestionuje tezę o bezpośrednim charakterze krzywdy po śmierci osoby bliskiej, jako skutku zdarzenia w postaci wypadku komunikacyjnego, wskazać należy, iż zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie na gruncie art. 448 k.c. spotykane jest ujęcie, iż krzywdę stanowi już samo naruszenie dobra osobistego. Przy przyjęciu takiego założenia szkodą niemajątkową jest naruszenie dobra osobistego, zaś rozmiar ujemnych doznań, jakie się z tym wiążą dla poszkodowanego, stanowi podstawowy czynnik brany pod uwagę, przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia (por. A. Śmieja (w): System Prawa Prywatnego, t. 6, Warszawa 2009, s. 701).

Niezależnie od powyższego przyjąć należy, iż zerwanie więzi rodzinnej mającej charakter dobra osobistego stanowi bezpośredni skutek zdarzenia szkodzącego, podobnie jak utrata życia przez osobę zmarłą, a jedynie ujawniający się w sferze prawnej innego podmiotu (osoby bliskiej).

Na podstawie art. 448 § 1 k.c. rekompensatą za naruszenie dobra osobistego jest zadośćuczynienie pieniężne. Spośród funkcji spełnianych przez zadośćuczynienie współcześnie na czoło wysuwa się funkcja kompensacyjna. Przyznana z tego tytułu suma pieniężna powinna wynagrodzić doznane przez poszkodowanego cierpienia fizyczne i psychiczne oraz utratę radości życia. Ma mu również ułatwić przewyciężenie ujemnych przeżyć, dzięki czemu zostaje przywrócona, przynajmniej częściowo, równowaga, która została zachwiana na skutek popełnienia czynu

niedozwolonego. Dla wysokości zadośćuczynienia jako świadczenia o charakterze kompensacyjnym, podstawowe znaczenie ma zawsze rozmiar doznanej krzywdy, który zależy od wielu czynników np. wieku, nieodwracalności skutku naruszenia dobra osobistego, osobistej sytuacji poszkodowanego, w tym również jego przyszłych perspektyw życiowych. Znaczenie może mieć również stopień winy sprawcy. Przy określeniu wysokości zadośćuczynienia powinien także obowiązywać pewien zobiektywizowany sposób oceny następstw naruszenia dobra osobistego.

Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 14 kwietnia 2010 r., (I ACa 178/10, opubl. OSA w Ł., rok 2010, Nr 3, poz. 24), powołując się na publikację P. H. "Zadośćuczynienie za śmierć tylko dla członków najbliższej rodziny", (Rzeczpospolita z 9 lipca 2009 r.) wskazał, iż mierzenie skali cierpienia osoby, która nie doznała uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia, pozostaje poza możliwościami dowodowymi sądu i zakładu ubezpieczeń. Aktualny stan wiedzy nie pozwala na udowodnienie rozmiaru uczuć i przywiązania czy też ich braku. Przede wszystkim zaś trudno zakładać, aby ustawodawca "premiował" osoby o słabszej konstrukcji psychicznej, reagujące intensywniej na sytuację traumatyczną, a gorzej traktował roszczenia osób o osobowości zamkniętej, kumulującej w sobie wewnętrzne emocje. Kryterium bólu jest więc nieprzydatne w praktyce sądowej, a ustawodawca wprowadzając przepis art. 446 § 4 nie odwołuje się do niego, zakładając, że utrata osoby najbliższej zawsze wywołuje ból. Zdaniem Sądu Apelacyjnego zadośćuczynienie ma kompensować nie tyle doznany ból spowodowany śmiercią osoby bliskiej, lecz przedwczesną utratę członka rodziny. Dobrem osobistym, którego naruszenie wymaga rekompensaty, jest zatem prawo do życia w rodzinie. Najwyższe zadośćuczynienia powinny być zasądzane na rzecz osób, które na skutek śmierci stały się samotne, bez rodziny. Podobnie należy potraktować roszczenia jedynego syna zmarłego. Wysokość zadośćuczynienia nie powinna natomiast zależeć od sytuacji majątkowej zmarłego. W każdym wypadku wysokość zadośćuczynienia powinna zostać dokonana z uwzględnieniem okoliczności, że śmierć każdej osoby jest zdarzeniem pewnym, które prędzej czy później musi nastąpić. Tym samym zadośćuczynienie rekompensuje w istocie często jedynie wcześniejszą utratę członka rodziny. W orzecznictwie sądowym i doktrynie zostały wypracowane kryteria ustalania zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych (art. 23 i art. 24 w zw. z art. 448 k.c.). Sąd orzekając w przedmiocie takiego żądania musi wziąć pod uwagę kompensacyjny charakter zadośćuczynienia i rodzaj naruszonego dobra - ciężar gatunkowy poszczególnych dóbr osobistych nie jest bowiem jednakowy i nie wszystkie dobra osobiste zasługują na jednakowy poziom ochrony za pomocą środków o charakterze majątkowym. Ponadto, sąd musi zbadać nasilenie złej woli sprawcy oraz celowość zastosowania tego środka. Przekłada się to zarówno na możliwość zasądzenia zadośćuczynienia w konkretnej sprawie, jak i na jego wysokość. W sprawach o zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych typowe zadośćuczynienie wynosi kilka, kilkanaście, maksymalnie 20 - 30 tys. zł (jedynie tzw. celebryci w procesach cywilnych przeciwko "tabloidom" za naruszenie dóbr osobistych w postaci np. prawa do wizerunku, prywatności lub intymności otrzymują wyższe kwoty, ale jest to spowodowane ich wysokim statusem materialnym). Z uwagi na ciężar gatunkowy dobra osobistego w postaci prawa do życia w rodzinie, wywodzonego obecnie z art. 446 § 4 k.c. powinno ono w hierarchii wartości zasługiwać na wzmoczoną w porównaniu z innymi dobrami ochronę. Naruszenie tego dobra stanowi dalece większą dolegliwość psychiczną dla członka rodziny zmarłego, niż w przypadku innych dóbr, a jej skutki rozciągają się na całe życie osób bliskich. Dlatego doznana w tym przypadku szkoda jest bardziej godna ochrony z uwagi na naruszenie dobra wysokiej rangi i w najwyższym stopniu.

Podzielając przytoczone rozważania Sądu Apelacyjnego oraz przenosząc je na grunt rozpoznawanej sprawy przypominając część z powołanej już wyżej argumentacji trzeba wskazać, że więź powodów ze zmarłą była bardzo silna.. Prawidłowo ukształtowane więzi łączące małżonków i dzieci i wzajemnie rodzeństwo są ze swojej istoty bardzo silne, a naturalną konsekwencją ich zerwania jest ból, cierpienie i poczucie krzywdy. Zerwanie więzi z J. L. (3) wywołało u powodów bardzo silne negatywne reakcje. Ich życie uległo dużej zmianie na gorsze. Potwierdzają to zeznania powodów. Nie może budzić wątpliwości, iż prawidłowo ukształtowane więzi rodzinne między małżonkami oraz dziećmi, są wyjątkowo silne, w związku z czym ich zerwanie z reguły powoduje ból, cierpienie i poczucie krzywdy.. Na podstawie średniej statystycznej długości życia w Polsce, wynoszącej 81 lat w przypadku kobiet oraz 72 lata w przypadku mężczyzn (dane GUS z 31.07.2012 r. w sprawie przeciętnego trwania życia w 2012 r. www.stat.gov.pl/gus), oraz wieku powodów w chwili śmierci córki i siostry można założyć, iż postawiliby z nim w bliskich relacjach rodzinnych jeszcze przez wiele lat. Krzywda powodów jest zatem znaczna, a doznanego cierpienia nie da się przełżyć

na żadną kwotę pieniężną. W konsekwencji zadośćuczynienie z art. 448 § 1 k.c. powinno przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość.

Podnieść także należy, iż od daty naruszenia dobra osobistego powódki minęło ponad 7 lat. Upływ tak długiego okresu czasu spowodował znaczne już przewyciężenie ujemnych przeżyć spowodowanych faktem utraty osoby bliskiej. Nie może bowiem budzić wątpliwości, że w większości przypadków ból po śmierci osoby bliskiej ustępuje wraz z upływem czasu

W ocenie Sądu Okręgowego w przedstawionych wyżej okolicznościach odpowiednią sumą tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę doznaną przez powodów rodziców W. i A. L. (1) będzie kwota po 40 000 zł a na rzecz rodzeństwa J. L. (1) i J. A. (1) po 20 000 zł, która niewątpliwie przedstawia ekonomicznie odczuwalną wartość ułatwi przywróceniu choć częściowo równowagę zachwianą na skutek pozbawienie jej syna przez sprawcę wypadku. Taka kwota z drugiej strony pozostaje umiarkowaną i adekwatną do aktualnej stopy życiowej. Zasądzając powyższe kwoty Sąd Okręgowy zgodnie z art. 362 kc uwzględnił niekwestionowane przez strony przyczynienie się powódki do powstania szkody w wysokości 50 procent i z tych względów zasądził odpowiednio na rzecz rodziców kwoty po 20000zł, a na rzecz rodzeństwa po 10 000 zł, w pozostałej części oddalając powództwo jako niezasadne i wygórowane.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o Ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania (art. 14 ust. 2).

W niniejszej sprawie powodowie żądali ustawowych odsetek od dnia wniesienia pozwu.

W związku z powyższym, przy uwzględnieniu powołanych przepisów Sąd uznał, że powodom przysługują ustawowe odsetki za opóźnienie w zapłacie zasądzonej zgodnie z zakresem żądania pozwu od 14 marca 2014 roku tj ; po upływie 30 dni od doręczenia pozwanemu odpisu pozwu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zdanie I k.p.c. w zw. z art. 98 § 2 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c., dokonując ich wzajemnego zniesienia w tym kosztów zastępstwa procesowego stron. Strona powodowa wygrała proces w 43%, przegrywając go w 57%. Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od uwzględnionej części kwotę 2940 zł, nie obciążając powodów kosztami opłaty sądowej od oddalonej części powództwa zgodnie z art. 102 kpc.